

Aan: College van B & W van Montferland
Per email
gemeente@montferland.info

cc: Jaap van der Eerden
j.vandereerden@montferland.info

cc: info@ontwerpenomgeving.nl
Guido Baten

Azewijn 23 november 2022

Geacht College,

Met belangstelling hebben wij, de Werkgroep Monument Azewijn 75 jaar bevrijding, kennis genomen van het 2e schetsontwerp over de herinrichting van de buitenruimte in het Dorpshart van Azewijn, gepresenteerd op 9 november j.l. in het Dorpshuis te Azewijn. Het schetsontwerp belooft een mooi aanzicht van de dorpskern.

Wij hebben tevens geconstateerd dat het verzetsmonument van Azewijn op de oprit naar de St. Mattheüskerk naar een andere plek is verplaatst en wel aan de Pastoor Meursstraat tussen het Dorpshuis en Aswinstraat.

In maart 2021 is het monument geplaatst. De locatie is indertijd zorgvuldig gekozen in overleg met inwoners en diverse belanghebbenden.

Met deze brief wil de Werkgroep protest aantekenen tegen de voorgenomen verplaatsing.

Hiervoor zijn de volgende overwegingen van belang.

1. **Het monument staat voor het verzet waaraan bijna de hele bevolking vanzelfsprekend meedeed.** De Werkgroep heeft dankzij subsidies van Gelderland Herdenkt 75 jaar Bevrijding, van diverse instellingen en van de Azewijnse bevolking het monument kunnen realiseren. Eénderde van de kosten is door de Azewijnse bevolking opgebracht. Ook zijn diverse hand- en spandiensten om niet door Azewijners verricht. Daaruit blijkt dat de wens voor een monument groot was.
2. De plaats voor de kerk is mede in overleg met het Parochiebestuur Maria-Laetitia en daarna met toestemming van genoemde parochie tot stand gekomen.
3. De vorm van het monument is gebaseerd op het gedicht dat de joodse Betty Straus tijdens haar onderduikperiode bij Joep en Agnes Garben heeft gemaakt. Een tekstregel geeft de benarde situatie aan. De cortènstaal rand om het monument geeft exact de maten van de onderduikruimte aan, zoals vermeld in Betty's gedicht.
4. Het monument is ook een eerbetoon aan onze verzetslieden die met de Yad Vashem medaille, Verzetskruis 1940-1945 en Royal Air Forces Escaping Society plaquette zijn geëerd. Het gaat hier om nationale en internationale erkenning van de moed van onze verzetslieden. De Shoah Foundation van Steven Spielberg heeft in de gesprekken met overlevenden van de Shoah een joodse onderduiker uit Azewijn zijn verhaal laten vertellen.
5. Het monument staat nu precies op de plek waar het enige slachtoffer is gevallen bij de fatale brand van de kerk eind maart 1945. De bevrijding van Azewijn zal altijd verbonden zijn met de vernietiging van nagenoeg de gehele kerk.

Met bovenstaande overwegingen willen wij het historisch besef dat kennelijk een dieptepunt heeft bereikt, in ere herstellen.

Het schetsontwerp heeft verder **geen rekening gehouden met de "heilige drie-eenheid"** die het monument vormt. Het gaat om het monument, een informatiebord over de oorlogsjaren te Azewijn -te lezen en te horen via QR-codes- en een zitbank om bezoekers en toeristen in rust de geschiedenis tot zich te laten komen. De ruimte die nu volgens het 2de schetsontwerp in de haag

van het kerkhof is opgenomen, biedt veel te weinig om recht aan het monument te doen. Het monument is in toeristische routes (o.a. van Traces of War) opgenomen. Azewijn wil het monument ruimtelijk kunnen presenteren aan de toerist.

Wij zijn geschokt over het feit dat het 2de schetsontwerp geen rekening houdt met de beladen geschiedenis van ons dorp. Nog erger, de afvalcontainers worden in het ontwerp op onze historische plek neergezet!

Wij willen u laten weten dat het monument onder geen beding verplaatst mag worden. Wij vragen dan ook om een afspraak met de burgemeester om het een en ander mondeling toe te lichten. Aangezien het definitieve ontwerp in januari 2023 zal worden gepresenteerd, dringen wij op spoed aan op het maken van de afspraak.

In afwachting van uw antwoord, met de meeste hoogachting,

Werkgroep Monument Azewijn 75 jaar bevrijding,

Miranda Hieltjes
Renée Dubois
Alouis Geerling
Ben Geerling
Gerrit Hettelaar

Geachte mevrouw Dubois,

In lijn met ons gesprek hedenmiddag hierbij het beloofde resumé:

Toelichting proces:

- De intentie van gemeente Montferland is in lijn met de afspraken samen met de bewoners, grondeigenaren en belanghebbenden het ontwerp van de buitenruimte te maken;
- Voor het ontwerp is in het verleden informatie opgehaald en deze informatie is door de landschapsarchitect verwerkt tot een mogelijk ontwerp, onder de noemer "schetsontwerp";
- Momenteel zijn we bezig met het tweede schetsontwerp, hierbij is nog niks definitief of vastgesteld, alles is nog onder voorbehoud;
- De opgehaalde informatie en reacties bij het tweede schetsontwerp worden verwerkt door de landschapsarchitect, hierbij verwerkt hij ook de door u gedeelde informatie in lijn met de onderstaande afspraken.

Noot: alle info over dit project en proces is te vinden op www.montferland.info/azewijn.

Afspraken:

- Het Monument blijft op het te maken ontwerp op de huidige locatie, in lijn met uw schrijven;
- U wordt persoonlijk betrokken t.a.v. Het nieuwe schetsontwerp t.a.v. Het monument en de aanliggende omgeving;
- Voordat het nieuwe ontwerp gepresenteerd wordt, wordt er op locatie afgesproken, in het bijzijn van onze burgemeester;
- Uw schrijven van 23 november wordt toegevoegd aan de projectwebsite;
- Bij de opgehaalde informatie van de bijeenkomst van 9 november 2022 en uw gedeelde informatie wordt aangegeven dat de locatie voor het monument met werkgroep Monument Azewijn 75 jaar bevrijding afgestemd wordt met oog voor het historisch perspectief.

Gemeente Montferland waardeert uw inzet en gedrevenheid,

Hopende u hiermee van dienst te zijn,
Met vriendelijke groeten,

Jaap van der Eerden
Projectleider Openbare Werken